

Adres
Ankara caddesi, Cağaloğlu
yokuşu 27 No.
birinci kat hususi daire

ATSIZ MECMUA

Abone şartları
Türkiye için
Yıllığı 180 kuruş
altı aylığı 90 "
Yabancı memlekeler için
Yıllığı 1 dolar

Aylık Fikir Mecmuası

Yıl: 1, Sayı: 7

Sahibi ve Müdürü: H. Nihâl

15 İkinci teşrin 1931

Kuş Bakışı

Millî Benlik

Bilelim ki, milli benliğini bilmeyen milletler, başka milletlerin şikâridir. Gazi

Yirminci asır medeniyeti ve Avrupa milletleri ile temasa gelen insanların birçoğunda milli benlik hissinin sarsıldığını görüyoruz. Şüphesiz yüksek, duygulu olan her medeni insan Avrupa ve Amerikanın yüksek ilmini ve ince tekniğini görünce onlara karşı takdir ve hürmetle karışık bir hayranlık duyar. Fakat birçokları bu kadarlarla da kalmayarak onların dini, siyasi, içtimai ve iktisadi ahlaklarına ve bütün insanlık asaletlerine de hayran kalarak kendi milletimizi ve kendi milli benliğimizi hiçe saymaya başlıyorlar. Bunların içinde derin bir göğüs geçirerek "onlar nerde, biz nerde?" diyenler bulunduğu gibi, kendinden geçerek ve her şeyi unutarak Avrupa ve Amerikalılara tapınanlar ve birkaç yıl yabancı memleketlerde kaldıktan sonra, bir vazife almak üzere vatana döndükleri zaman derin bir inkisara düşenler ve hatta ağlayanlar da vardır.

Bu ileri medeniyetlerin ihtişamı ile gözleri kamaşan ve milli benliklerini kaybeden insanlara acımamak elimizde değildir. Fakat onlara yalnız acımak da kâfi değildir.

Eğer, Türk milleti Garptaki milletlerden sefil, perişan, yoksul ve geri ise bu kabahat ne onda

ve ne de bizdedir. Ancak geçmiş zamanlarda bu milleti zincirleyen ve süründüren harici ve dâhili siyasetlerde, fenalıklarda ve nihayet muahedelerde ve münevverlerdedir.

Eğer bugün Avrupa ve Amerikalılara şuursuz bir budala aşkı ile bağlanmıyor da onların insanlığına hayran yaşıyorsak, bu zavallılığın ve geriliğine hükmettiğimiz Türk milletini de o seviyeye çıkarmak en büyük insanlıktır.

İyiliklere ve güzelliklere hayran kalarak, zavallıları ve mustarıpleri unutan ve hiçe sayanlar, ancak cılız enerjili ve kısır ruhlu insanlardır. İnsanlığımızda kuvvetli, soy ve cins isek, milli benliğimizi kaybetmeden; acizlere ve miskinlere yakışan hüsrana ve inkisarlara düşmeden, bu yüksek gördüğümüz milletlere ve memleketlere doğru hamle yapmak mecburiyetindeyiz.

Hâlbuki milli gayretlerimiz bu kadar sade ve basit bir acıma hissine ve bir misyoner sevgisine muhtaç kalacak kadar da düşkün değildir. Davamızda hakikat,

Adres
Ankara caddesi, Çağaloğlu
yokuşu 27 No.
birinci kat hususi daire

ATSIZ MECMUA

Abone şartları
Türkiye için
Yıllığı 180 kuruş
altı aylığı 90 "
Yabancı memleketter için
Yıllığı 1 dolar

Sayı: 7

ATSIZ MECMUA

Sayfa: 2

kuvvet ve asalet vardır. Türk milleti, Avrupa ve Amerika'da bulunmayan birçok cevherlerin, faziletlerin ve asaletlerin kaynağıdır. Nitekim bugünkü hayati kudret ve kabiliyetimiz de Avrupa ve Amerikan kafalarının ve zihniyetlerinin ümidi hilafınadır. Onlar bize yıllardan beri öldü ölecek, gömüldü ve gömülecek diyorlardı. Fakat bugün her zamandan daha hür ve gür bir sesle biz varız, biz yaşıyoruz ve biz yükseleceğiz diye haykırabiliriz.

Türk milleti de Türk vatanı gibi, iyi tetkik edilmemiş olduğu için onun maddi ve manevi hazinelerinden habersiz yaşıyor, millet ve memleketimize yabancıların gözleri ve zihniyetleriyle baktıkça aldaniyoruz.

hassaları bulamamışlar ve o insanlara Arap diyememişlerdir.

Yine birçok yerlerde Rumlar, Ermeniler ve hatta Mısırlılara Levanten dendiğini okuyacaksınız. Bunlara da bir millet namını vermeyi çok görmüşlerdir.

Hâlbuki bu topraklardan oralara giden, oralardan geçen veya kalan herkese Türk derler. Geçmiş zamanlarda biz kendi kendimizi Osmanlı diye avutur ve milliyetimizi hiçe sayarken de onlar bize Türk derlerdi. Nitekim Japon çocuklarına da her yerde Japon derler.

Biz Türk'üz. Tarihimize ve en yakın mazimize dayanarak Türk'üz der ve bundan haklı bir iftihar duyarız.

Biz

"Atsız"a

Bir çekiç sabah akşam kalbimizi dövüyor:
"Sıranı beklemeden koş, yıkık köydür yerin;
Sırası değil çünkü sırayı beklemenin;
Sana çok mühlaç aziz köylülerin var!.." diyor...

Her gün aksama kadar köylüyle çalışacak,
Köylüyle yatacağız, köylüyle kalkacağız...
Yaptığımızı mutlak sevinçle bakacağız
Belki yana belki de İhtiyar, saçımız ak.

"Belki öldükten sonra..." demiyorum; çünkü biz
Ölse de yaşayacak köylerde mefkûremiz...
Yaşayan mefkûrenin sahibi ölür mü hiç?
"Atsız"!... İstedğini yapacaktır bu çekiç!

Fuat Edip

Irki asaletimiz, enerjimiz ve insanlık meziyetlerimize dünya milletleri ve büyükleri hayran kalırken, bizim kendi milletimizi hiçe saymamız ve kendi kabiliyetlerimizden ümit kesmemiz eğer fena bir kasta makrunsa alçaklık, böyle bir niyete matuf olmadan inanılmış ise kör gözlü bir budalalıktır.

Dikkat ediniz... Avrupa ve Amerikanın tabiiyet ve muhaceret hareketlerini gösteren istatistiklerine bakınız. Orada Suriyeli Araplara Arap yerine sadece Suriyeli dendiği göreceksiniz. Çünkü gördükleri insanlarda tarihi bir ırkın meziyet ve

En uzak köşelerde, cenubi Amerika sahillerinden uzak şehirlerde yaşayan Türkler vardır. Onlar her yerde milli benliklerine uygun işler bularak asil, temiz ve dürüst olarak yaşarlar. Fakat başka milletlerden birçoğu, aynı memleketlerde ekseriya zabita vukuat listelerini dolduran unsurlardır. En dürüstleri de umumi evler ve müesseseler işletmekle meşguldürler. İşte bu vaziyetleri gören ve bilen ecnebler onlara kendi milletlerinin isimlerini vermemişler ve daha doğrusu tarihi bir ırk olarak kabul edememişlerdir.

Şu halde bu milleti, en uzaktakilerden

Adres
Ankara caddesi, Çağaloğlu
yokuşu 27 No.
birinci kat hususi daire

ATSIZ MECMUA

Abone şartları
Türkiye için
Yıllığı 180 kuruş
altı aylığı 90 "
Yabancı memlekeler için
Yıllığı 1 dolar

Sayı: 7

ATSIZ MECMUA

Sayfa: 3

en yakın milletler kadar herkes tanır. Temas fırsatına nail olanlar ise, daima milli benliğinin ve asaletlerinin hayranı kalmışlardır. O kadar asil bir milletiz ki, insanların en çok vahşileştiği bir sahne olan muharebe meydanlarında bile insanlığımızı kaybetmez ve kendimizi karşımızda cephe tutan düşmanlara da sevdirebiliriz.

Bir millet, tarihi, iktisadi ve siyasi birçok düşmanlıklar, fenalık ve idaresizlikler yüzünden yoksul düşmüş ve geri kalmış bulunabilir. O milletin bunu gören, duyan ve acıyan evlatlarına düşen birinci vazife, bu asaleti çamurlardan ve sefaletlerden kurtarıp çıkarmaya ve yükseltmeye çalışmaktır. Bu da ancak milli benliğimize ve milli enerjimize inanmakla olur.

Milli benliğe inanmak, Türk milletinin mukaddes haklarına, faziletlerine, kabiliyetlerine, cevherlerine ve asaletlerine inan-mak demektir.

Buna iman edenler, memleketimizin ilmini ve tekniğini yükseltecek büyük muvaffakiyetler için çalışır ve insanlıklarını gösterebilirler. Fakat milletini tanımadan, ona kabiliyetsizlik ve iptidailik izafe ederek çıktığı kabuğu beğenmeyen ve yabancıların reklâmını yapmakla geçinen soysuz dejenereler, hiç bir millete intisabı olmayan vatansızlardır. Bunlara biz de Levanten der geçeriz.

Milletimiz, ne fedakârlıkta, ne milletseverlikte, ne yaratıcılıkta ve ne de müminlikte hiç bir milletten geri değil ve hatta ileridir.

Türk milleti hiç bir şeyi kendi felsefesi ve kendi düşüncesiyle tartmadan körü körüne kabul etmez.

Ancak yaygaralı yavellerle cemiyeti karıştıran ve bulandıran bezirgân ruhlu milletlerden değildir. Onda büyük ve çelik Türk sükûnu ve kuvveti vardır.

İtaati kör bir tapınma değildir. Kendinden büyüklere karşı duyduğu tevazuun sakini bir ifadesidir.

Türk milleti en yüksek izzetinefse maliktir. Muvaffak olmak için didinmekten ve yaşamak için ölmekten çekinmez. Asri ilimler ve vasıtalarla onu teşhiz ettiğimiz gün, en büyük istikbale namzettir.

Bundan gafil olanlar, siyasi dedikodulara karışmadığı için onu duygusuz, reaksiyonsuz, geri ve iptidai bir millet sanan ve yabancı milletlerin yaygarası ile gözleri kamaşan insanlar, tarih okumuyorlarsa en yakın maziye baksınlar. Dün Sultanlara taptığı zannolunan bu millet, milli mevcudiyetini tehlikede görünce bir kumandanın emri altına girmiş, hayatını ortaya atarak istiklalini ve istikbalini kazanmıştır.

Dün tembelliğinden bahsolunan bu millet, kendine göre en ağır vergileri ödeyen millettir.

Bu hakikatlerin sebebini anlamak, bu anlaşılma hadiseleri izah etmek için Türk köylerine sokulmak; köy kahvelerinde ve onların karşısında imtihan olmak, onların ihtiyaçlarına cevap vermek için çalışmak lazımdır. Kısa söyleyelim: Türk benliği ile karşılaşmak ve kaynaşmak lazımdır.

Milli benliğimize inanalım. Milletimize tapalım.

Adres
Ankara caddesi, Çağaloğlu
yokuşu 27 No.
birinci kat hususi daire

ATSIZ MECMUA

Abone şartları
Türkiye için
Yıllığı 180 kuruş
altı aylığı 90 "
Yabancı memlekeler için
Yıllığı 1 dolar

Sayı: 7

ATSIZ MECMUA

Sayfa: 4

Kapitalizm Buhranı

Sermayenin İstihsaldeki Rolü...

-III-

Yazan: N. Bazilescu
Bükreş Hukuk Fakültesi Reisi

Çeviren
Safaattin Rıza

Bugün mevzubahsedeceğimiz kapitalizm buhranı çok mukim ve tehlikeli bir veçhe arz etmektedir. İstihsal şekillerini değiştirmek mevzubahistir. Bu kapitalist sistemin sosyalist veya devletçi şekle ircai ile mümkün olabilir. Fakat her şeyden evvel halledilecek bir mesele vardır.

Sermaye nedir?..

Sermaye idhar edilmiş bir siy; tasarruf neticesiyle günden güne arttırılan bir yorgunluk ve nihayet her katrası bir dakikamıza malolan bir fedakârlıktır. Sermaye insan sâyinin, tasarruf kudret ve kabiliyetinin bir meyvesi, ferdin bizzat kendi nefsi üzerindeki hakimiyet ve inzibatının bir neticesidir.

Kablettarih ilk insanlardan beri sermaye istihsalâtın esaslı bir âmili olmuştur. İptidaî insanın balık tutmak üzere vücuda getirdiği ilk ağ ve yahut hayvanları avlamak için kurduğu ilk tuzak, su üzerinde yüzdürdüğü ilk tahta parçası onun sermayesini teşkil etmiştir. İlk insan bütün bu eşyayı temin edebilmek için saatlerce çalışmış yorulmuştur.

Bugünkü içtimaî hayatımızda sermayenin daha mühim ve daha büyük birer vazifesi vardır.

Yalnız mahdut birkaç memleketi değil, fakat bütün dünyayı alakadar eden hususî ve umumî iktisadî ve sınaî müesseseler vardır ki bunların idamesi ancak ve ancak sermaye ile mümkündür.

Bu sermaye yukarıda söylediğimiz gibi yıllar ve asırlar imtidadınca yevmi tasarrufla idhar edilmiş "say" den başka bir şey değildir.

Bugünkü cemiyet nizamında fertlerin

alınının teri büyük sermayelerin eshamını teşkil etmektedir. Filhakika bugün fertler yevmi istihlâklerinde tasarruf yapıp alın terlerini esham mubayaasıyla tebdil ederek dünyanın en büyük ve en kuvvetli sermayelerim: iştirak edebiliyorlar.

İşte bu sayededir ki temerküz eden alın terleri; yevmi istihlâk tasarrufları büyük ve meşru sermayeleri vücuda getirmiştir.

Büyük iktisadî ve sınaî meseleler için sermayenin tedavülü kabil şekilde yani para olması lâzımdır. İnsanlar bazan bu büyük iktisadî mesaili başarabilmek için kâfi miktar paraya malik olamazlar ve yahut bu büyük iktisadî mesail onların mevcutlarını Panama hafriyatında olduğu gibi tamamen beledebilir

Sermaye.. Karl Marks'ın iddia ettiği şekilde işçinin istismarı ile teşekkül ve taayün etmez. Bilâkis muntazam ve meşru bir tasarrufla ve yahut istihsal esnasındaki tabi-atın müsaadekârlığı ile kabili temindir...

Sermayesiz hiç bir istihsal temin edilemez. Görülen muhteşem fabrikalar, büyük ve küçük tesisat, mevadî iptidaîye amele yevmiyesi ve nihayet bilûmum iktisadî teşebbüslerin idaresine müteallik mevut sermayedir.

İşte bugünkü cemiyet nizam ve teamülünde sermayenin ifade ettiği mana budur. Binaenaleyh diyebiliriz ki sermaye; ferdin kendi üzerine hâkimiyeti, kendi tasarrufunun bir neticesidir.

Eğer insan çalışmayacak olursa ekme bulması imkânsızdır. Bugün tasarruf yapmayan insan yarın ihtiyatsızlığının acı bir surette cezasını çeker.

Adres
Ankara caddesi, Çağaloğlu
yokuşu 27 No.
birinci kat hususi daire

ATSIZ MECMUA

Abone şartları
Türkiye için
Yıllığı 180 kuruş
altı aylığı 90 "
Yabancı memlekeler için
Yıllığı 1 dolar

Sayı: 7

ATSIZ MECMUA

Sayfa: 5

"Cemiyet" ancak yaşayan ve çalışan insanlar içindir... Sermayenin, sermayedarın cemiyet için faydalanıyacağı kabili inkârdır. Sermaye ve sermayedarlar olmasaydı tabiatın birçok zenginlikleri metruk bir halde kalacak harap olacaktı.

Sermaye, ne mahdut bir zümrenin ve ne de Karl Marks'ın iddia ettiği şekilde muhtekirlerin mazlum insanların mesailerini istismar ederek elde ettikleri bir neticedir.

Sermaye, bilâkis binlerce yıllık

İşte sosyalistler bu ademi müsavat yerine içtimaî müsavat ifade ederek insanları refah ve saadete eriştireceklerini iddia etmektedirler.

İçtimaî müsavatın temini ancak aramızdaki tabii ademi müsavatın ilgasıyla mümkündür. Bu da tabiatın bize muhtelif kemiyet ve keyfiyette bahsettiği havası sosyalizmin kavi darbeleriyle ezerek aynı kemiyet ve aynı keyfiyete irca etmesiyle kabildir.

Düğün Gecesi

Bu gece bir yabancı koynuna girmek için
İşittim ki başına sırma teller takmışın.
Güzel görünmek için, gözüne girmek için
Başına bir taç almış, zülüfler bırakmışın...

Hani ne oldu bizim o dört yıllık sevdamız?
Yalanmış vaatlerin, yeminlerin... yalan kız!
Mademki en sonunda elin olacaktı
Neden avuttun beni dört yıldır a vefasız?

İşte sular kararı... Yatsıdan döndüler halk...
Benzim bir ölü gibi ne kadar sarardı bak...
Diyorum ki içimden sen de bir alçakmışsın...
Köpekten bile alçak... Köpeklerden de alçak.

Dâniş Remzi

müsbet bir tecrübe ve tabii kanunlar neticesi olup bizzat insanın tabîati ve havası neticesidir.

İnsan "Nodus in nuda humo" olarak doğar. Çıplak toprak üzerinde çıplaktır. Tabiat insanı "Aristo"nun dediği gibi birçok "kavas" ile teçhiz etmiştir.

Fakat bu havasın insanlar arasında mütesaviyen taksim edilmemiştir. Bir kısmı daha çalışkan, birçokları da daha muktesit ve kanaatkardılar, işte havasın bu umumî müsavatı Jan Jak Ruso'nun iddia ettiği tabii ademi müsavatı vücuda getirir.

Bu havasın muhtelif şekillerde istimalinde içtimaî ademi müsavat vücuda gelir; eğer bir mülkiyet hakkı varsa: bu hak her ferдин hüsnü suretle kullandığı havasın maddi bir neticesidir, içtimaî ademi müsavat bugünkü cemiyet bünyesini, nizamlarını ifade eder. Fertler arasındaki münasibati tesbit ve tanzim eder.

İnsan tabii havasının kentli şahsî menafîi ine uygun ve serbestçe istimali neticesi olarak muhteşem bir bina kurmuş-hii-, Ba itinanın adı cemiyettir. İnsan kemli eseri olan bu bina dahilinde hür, kendi varlığına hâkim ve tabii hava sının serbestçe istimalinden mütevellit bilûmum semerelere sahiptir.

İşte biz, bu suretle milyonlarca yıllık müteamil nizam ve âdetler içtimaî kaideler ve kayıtları vücuda getirmeye muvaffak olduk. Bu içtimaî kaideler ve kayıtlarını tamamen müteamil oldukları iddia edilemez. Fakat her halde düne nazaran çok iyidir. Yarın; bugüne nisbeten daha müteamil bulunacaktır.

Bu tekâmül içtimaî menafîi sureti taksimini adalet ve müsavat hislerinin tamimini ve bilhassa "Saint Simon"un dediği gibi en kesif ve en fakir olan işçi sınıfının terfihini istihdaf etmektedir.

Adres
Ankara caddesi, Çağaloğlu
yokuşu 27 No.
birinci kat hususi daire

ATSIZ MECMUA

Abone şartları
Türkiye için
Yıllığı 180 kuruş
altı aylığı 90 "
Yabancı memleketter için
Yıllığı 1 dolar

Sayı: 7

ATSIZ MECMUA

Sayfa: 6

Bugünkü cemiyetin sermayeye müteallik nizam vs kayıtları bize iktisadî teşebbüslerimizde muvaffakiyet temin etmektedir. Her vadideki maddî ve manevî inkişaflarımızı sermaye nehcinin nizam ve kayıtlarına borçluyuz. Bu nizam ve kayıtlar tam amile tekemmül etmiş bir halde değildirler. Cemiyetimizde hâkim olan adalet fikri maalesef mutlak değildir.

Fakat cemiyete müteallik bütün hâdiseler müsbet bir terakki ve inkişaf yolu tutmuşlardır, Her gün yeni bir adalet hissini tekevvün ettiğini, yeni bir ışığı karanlıkları aydınlatarak vicdanımıza nüfuz ettiğini görüyoruz, ıstırap çeken cemiyet sınıflarının ıstıraplarını gidermeye çalıştıklarına şahidiz.

Bugünkü cemiyette ferdin münasibatını tanzim ve idare eden kanun, sermayedarla işçi arasındaki münasibatı da tanzim ederek, işçiye birçok haklar hatta patron karşısında bir lakım imtiyazlar bahsetmiştir .

Sekiz saat mesai, pazar tatili, grev ve saire muasırı bulunduğumuz kanunların işçiye bahsettiği haklardandır. İngiltere gibi memleketlerde bu kanunlar işçiyi daha fazla koruyarak maadin istihsalinde çalışan amele için asgarî bir yevmiye, melhuz kaza ve hastalıklara karşı amelenin sigortalanması mecburiyetini tayin ve ikame ederek çocuk kadın ve reşit amele için himayesi altına alıp bunlara muhtelif mesai saatleri tespit etmiştir. Keza tatil günlerini, çalışacak yerin hıfzıssıhasına mütedair inkıyat ve tedabirle işçi sınıflarına ve patronların aleyhine yüzlerce mükellefiyet tahmil etmiştir. Ferdî, hususî sermaye tarzı ile insanlar arasında sıkı ve iktisadî bir tesanüt

temin olunmaktadır. Ferdî sermayenin hâkim olduğu cemiyetlerde patronun kazancı müstahsil ve müstehliklerin refahı ile kaimdir. Refah içindeki bir amele iyi eşya temin eder ve bunun bir kısmını bizzat kendisi istihlâk eder. Keza müstehlik refahı nisbetinde istihsalatın istihlâkine iştirak eder. Binaenaleyh patronun, sermayedarın gerek müstahsilin ve işçinin ve gerekse müstehliklerin refahı için yakından ve sıkı bir surette alâkası vardır.

İşte bu ferdî sermaye sistemi insan idrakinin ve insan zekâ ve kabiliyetinin en kuvvetli en güzel bir eseridir. Bu sistemin temin etliği semereler çok faydalıdır.

Maalesef bu sistem henüz nüve halindedir. Fakat inkişafa, neşvü nemaya fevkalâde müsteittir. İnsan cemiyetleri bu sistemin nafi ve feyizli meyvelerini müsbet aşılarda ıslah etmeye özemelidirler.

Biz, bizim neslimiz egoiste nazariyeyi tamamen bertaraf ederek sınıf mücadelelerinden uzaklaşmalıyız. Cemiyet arasındaki egoizme, sınıf mücadeleleri insanları muhtelif gruplara ayırarak yek diğeriyle boğazlaştırır, milletleri ikiye böler.

Bugünkü cemiyetlerde hâkim olan menfaat içtimaî tesanüttür. Bu içtimaî tesanüt sayesinde ki insanlar cemiyet arasında kudret ve istidatları nispetinde inkişaf ederler. Bu inkişafta onlar kendi umumî iradelerinin birer unsuru olan hükümetlerin muzaheret ve alâkasına muhtaçtırlar. Cemiyetin menafî ile efradın menfaatleri sosyalistlerin iddia ettikleri gibi muhasama halinde değildir. Bilâkis bu iki menfaat bir-birinin yardımcısı ve mütemmidir!...

(Bitmedi)

Adres
Ankara caddesi, Cağaloğlu
yokuşu 27 No.
birinci kat hususi daire

ATSIZ MECMUA

Abone şartları
Türkiye için
Yıllığı 180 kuruş
altı aylığı 90 "
Yabancı memleketler için
Yıllığı 1 dolar

Sayı: 7

ATSIZ MECMUA

Sayfa: 7

Açık Tekkeler

İsa'nın Tekkeleri Kapatılmalıdır.

İnkılâp hurafeleri yıktı. Geçmiş zamandan kalma dîni propaganda müesseseleri olan müslüman tekkeleri kapandı. Fakat ecnebi tebaaları ve firmaları altında yurdumuza giren ve medenî propaganda vasıtalarını bütün incelikleriyle kullanan Hıristiyan tekkeleri açık kalmıştır.

Perler, frerler, misyonerler, mektepler, cemiyetler, kitaplar, mecmualar ve daha bin çeşit vasıtalar günden güne ve memleketimizin en mühim yerlerinde gençlerimizin vicdanlarına sokulmakta ve onların en mukaddes hislerini zehirlemeye çalışmaktadır.

Genç Hıristiyanlar cemiyetinin bir mevlevî tekkesinden ve misyoner mekteplerinin tarikat şeyhleri elindeki medreselerden ne farkı olduğunu anlamıyoruz onlar bize hazreti Muhammet'le beraber Arap milletinin asaletinden, necabetinden bahseder, millî benliğimizi çürütmeye çalışırlardı. Toprakları bol olsun, kapandılar.

Fakat bu günlük kokan katolik ve protestan mektepleri nedir? Güzel yüzlü kızlar, güzel sesli konserlerle gençliğimizi avlamak isteyen bu cemiyetler nedir?

Her yerde söylüyor, haykırıyoruz... Tedrisat birleşmiştir. Türkiye'de lise programları tektir. Türk çocukları aynı terbiyeyi alacaktır. Askerî mekteplerimizde bile ayrı askerî bir terbiye alınmasına razı olmayan inkılâpçılarımız nerede?. Kendi başlarına ve kendi arzularına göre yaptıkları programlarla yürüyen bu Amerikan mekteplerinin tedrisatı niçin birleştirilmemiştir?İnkılâbın karar ve kanunları ahenkli olmak lâzımdır

Türkiye'de Türkçe bilmeyen avukat kabul etmiyoruz. Türkiye'de Türkçe bilmeyen doktorlara izin vermiyoruz. Fakat Türkiye'de Türkçe bilmeyen bu yabancı muallimleri niçin yaşıyoruz?...

Harici şekillerinde şiir, ney ve rakıstan başka bir şey görülmeyen mevlevî tekkelerinin nasıl bâtınlarını beğenmedik, içtimaî bünyemize zararlı olduklarını sezdik ve kapattıksa haricen bizim için çalışan, gençlerimize spor, raks, musiki, öğreten ve çocuklarımızı okutur görünen bu tekkelerin de iç yüzünü sezmemiz ve kapatmamız lâzımdır.

Artık bizim de söylememize lüzum var mıdır ki bunlar Hıristiyanlık için çalışıyorlar. Bunlar propaganda müesseseleridir. Bunlar can evimize sokulmuş, zehirli yılanlardır.

Bunlar iptidaî cemiyetlere müstemlekelere musallat olmuş kenelerdir. Onları içimizde gördüğümüz müddetçe kendimizi bunların müstemlekeliliğine namzet telakki ediyoruz. Suriye ye Fransızlardan önce, sörler, frerler, perler girmiştir. Çinliler bile mahiyetlerini anlayıp yurtlarından kovmaya çalışırken niçin uyuyoruz?

İstiyoruz açık tekkelerin kapanmasını yurdumuzda din ve yabancılik propagandası yapan bu menhus müesseselerin kovulmasını ve yok olmasını istiyoruz.

Altı aylık aboneliği biten okuyucularımız, "Atsız Mecmua"yı beğendiler, gayesini benimsedilerse yeniden abone olmalarını dileriz. "Atsız Mecmua" bu gaye uğrunda bir kalp gibi çarpacak vatandaşları bir araya toplayan bayrak olacaktır.

Adres
Ankara caddesi, Çağaloğlu
yokuşu 27 No.
birinci kat hususi daire

ATSIZ MECMUA

Abone şartları
Türkiye için
Yıllığı 180 kuruş
altı aylığı 90 "
Yabancı memlekeler için
Yıllığı 1 dolar

Sayı: 7

ATSIZ MECMUA

Sayfa: 8

Sayımbilik

Türkiye'de Tahsil Derecesi

II

Bir maarif seferberliği lazımdır.

1930 İstatistik yılına göre, Türkiye'de okuma bilenlerin yekûnu: 1,111,496 okuma bilmeyenler de 12,517,992 kişidir.

Bunlardan okuma bilen kadın yekûnu 259,969, okuma bilmeyen kadınlar; 6,814, 894 ve erkeklerden okuma bilenler 851, 527, bilmeyenler 5,814,894 kişi olarak görünmektedir.

Umumi yekûnun yüzdelerine bakarsak umum nüfusumuzun yüzde 8,16'sı okumu biliyor. Yüzde 91,84'ü bilmiyor.

Bu rakkamlar 1927 yılı nüfus sayımı neticelerine güredir. Binaenaleyh eski yazı ile okuyanları göstermektedir, işte yeni harfleri ve yeni yazıyı kabul etmemizin hikmeti ve kıymeti buradadır. Okuyabilen nüfus mevcudu bir milyon olan bu memlekette maarif seferberliğinin ne kadar kuvvetli olması lâzım geldiği anlaşılır.

Yeni harf inkılabından sonra okuma bilenlerin miktarı ne kadar artmıştır? Bu hususta yeni bir tahrir beklemekten başka çaremiz yoktur. Çünkü, indî ve kısmi rakkamlara ve hele tahminlere hiç istinat etmeye gelmez.

Okuma bilenlerin sayısının birkaç misli arttığını kabul etsek bile bu okuyabilenler içinde kitap, mecmua, gazete gibi neşriyat takip edebilecek kadar okuma zevki edinmiş olan aktif nüfus miktarını bir milyondan fazla kabul etmemize imkân yoktur.

Şu halde halkımızın irfan seviyesini yükseltme yolunda yazı işlerinden istifademiz pek mahdut olacaktır. Halkımızı ululandıracak vasıtaları arttırmamız lazımdır. Halkımızın gözü ile istifade ede-

ceği şeyler, yazılı neşriyattan başka sessiz filimler ve seygar müzelerle, resimli neşriyattır.

Bu istatistik neticeleri gösteriyor ki yalnız yazı ile neşriyat yaparsak nüfusumuzun ancak on üçte birine hitap etmiş olacağız ki, bunlar da esasen az çok tenevvür etmiş insanlardır.

Diğerleri bu neşriyata ancak kulak misafiri vaziyetinde kalacaktır. Halkımızın hepsine birden hitap edecek vesaitin kulaklara müteveccih olması lâzımdır. Bunlarda en başta radyo olmak üzere köy hatipleri ve sesli filimlerdir.

Hiç değilse her büyük köyümüzde birer radyo bulunması ve şimdilik bir merkezden muntazam, ve programlı neşriyat yapılması lâzımdır. Bu radyoların en tabii memuru köy mektepleri, muallimleri olacaklardır.

Vilâyetlerde verilecek kısa ve pratik kurslarla bu cihette temin edilmiş olacaktır.

Radyoların alınmasına hükümet bütçesinde yer bulunmasa bile halkımızı teşvik etmek ve radyonun faydalarını göstermek kâfidir. Kazalara ve nahiyelere Jandarma telefonlarını iane ile yapan bu halk, köylerine radyoyu seve seve alacaktır. Elverir ki, iyi rehberlik edilsin. Halk hatipleri yetişinceye kadar da yalnız bir merkez neşriyatı ile bu cihet temine çalışılmış olacaktır, inkılâbın ve irfanın köylere girmesi ve yerleşmesi için radyo en başta gelen vasıtalandır.

Yukarda söylediğimiz istatistik cetvellerine göre memleketimizde en az okumak bilenler Van vilâyetimizdedir. Bilhassa bu vilâyetteki kadınlardan yüz-

Adres
Ankara caddesi, Çağaloğlu
yokuşu 27 No.
birinci kat hususi daire

ATSIZ MECMUA

Abone şartları
Türkiye için
Yıllığı 180 kuruş
altı aylığı 90 "
Yabancı memlekeler için
Yıllığı 1 dolar

Sayı: 7

ATSIZ MECMUA

Sayfa: 9

de itibarıyla okuma bilenler 0,12 bilmeyenler de 99,88'dir. Bu vilâyetin umum nüfusuna nazaran okuma yazma bilmeyenler % 98,70 tir.

Darülfünunumuz da dahil olmak üzere bütün yüksek ve orta tahsil mekteplerimizin büyük bir kısmım ihtiva eden İstanbul vilâyetinde ise okuma bilenlerin yekûnu ancak % 60,5'tur. Bu rakkamlar karşısında pek çok düşünmemiz lâzımdır.

Yine bu istatistiklerin tetkikinden istihraç ediyoruz ki, Türkiye'de 58 vilâyet ahalisinin okuma yazma bilmeyenleri % 90 ve hatta % 95'den fazladır. Yüzde doksana biraz yakın veya ondan biraz aşağı derecede okuma yazma bilmeyenleri havi vilâyetler ise şunlardır; İzmir %82, 67, Eskîşehir % 88,94, Kocaeli % 89,52, Ankara: % 89,06'dan ibarettir.

Şu neticelere dayanarak iddia edebiliriz ki, Türkiye'de yalnız memurlar veya hayatlarının herhangi bir safhasında memuriyet devri geçirmiş olanlar okuma yazma bilmektedir.

Tabii buna sivil ve asker mütekaat ve mazulleri de ithal etmek lâzımdır. Bir cümle ile hülâsa edecek olursak memleketimizde sadece devlet bütçesiyle geçinenlerin okuma yazma bildikleri anlaşılır.

Şu halde acı hakikat ortadadır. Demek ki geçmiş zamanlardan beri tedrisat vergisi veren halk kütlesi ancak memurları ve memur çocuklarını okutmak için çalışmıştır. Nihayet kendinden tek tük okuyanlar olmuşsa memur olup çıkmışlardır.

Bizce iktisadî ve ziraî geriliğimizin başlıca sebebi buradadır. Mazideki hükümetlerin dikkatsizliğini ve idaresizliğini hiç değilse şimdiden sonra olsun idame ettirmemek mecburiyetindeyiz. Birinci

vazifemiz maarif bütçemizi ve teşkilâtımızı yükseltmektir. Milli istikbalimizin esası buradadır.

Bütün tasarruflarımıza rağmen nasıl millî müdafaamıza yarayacak maddî silâhları almaya mecbursak, her şeye rağmen bu manevî kuvvetimizi de arttırmaya ve yükseltmeye borçluyuz.

Maarif Bütçemiz, hiç durmadan, yerinde saymadan ileri gitmeye, hamle yapmaya ve daima köylere doğru kök salarak yayılmaya mecburdur

Hakikat açık, acı ve serttir. Halkımız açlık ve susuzluk kadar aman vermez bir ihtiyaç halinde okumaya muhtaçtır.

Hususî cemiyetlere, fırkalara, ve hatta her ferde düşen vazife büyüktür. Millet mektepleri teşkilâtında olduğu gibi işi yalnız muallimlere yüklemek doğru değildir. Hep beraber ve el ele vermeli, bu yolda seferber olmalıyız.

Dairelerde odacıları, evlerde hizmetçileri, kahvelerde esnafı, ve her müsait zamanda köylere koşarak köylümüzü okutmaya çalışmalıyız. Vergi tahsildarından mebusa kadar herkes de vatandaşlarını okutmak, her zaman ve her yerde bunu bir fikri sabit halinde gütmek lâzımdır.

Bir vatandaş okutan insan memlekete bir hazine kazandırdığından emin olmalıdır. Netice olarak söyleyebiliriz ki, memleketimizin bugünkü tahsil derecesi karşısında bugün gösterdiğimiz enerji eksiktir. Bütçesiyle, teşkilâtıyla, propagandası ve heyecanı ile maarif seferberliği parlamalı saçakları sarmalı ve daima yanmalı, bir Şaman ateşi gibi alevlenip sönmemelidir. Bu irfan ateşi sönerse istikbalimiz sönecektir.

Cevat Ekrem

Adres
Ankara caddesi, Cağaloğlu
yokuşu 27 No.
birinci kat hususi daire

ATSIZ MECMUA

Abone şartları
Türkiye için
Yıllığı 180 kuruş
altı aylığı 90 "
Yabancı memleketter için
Yıllığı 1 dolar

Sayı: 7

ATSIZ MECMUA

Sayfa: 10

Birer birer de olsa,
Durma çalış...
Yavaş yavaş da olsa
Durma çalış, durma çalış...
Al bir adım, bir adım daha,
En uzun yürüyüş bilmiştir.

Bir dikiş, küçük bir dikiş daha,
En geniş yırtık yamanmıştır.

Bir tuğla koy, üstüne bir tuğla daha,
En yüksek duvar yapılmıştır.

Bir kar zerresi, bir zerre daha,
En derin vadileri kar kaplamıştır.

O halde ümitsizlenme,
Yapacağın işlerden çekinme,
Çok zor bir vazifedir,
İçinden çıkamam diye
Korkma ve üzülme.

Fakat çalış, günden güne,
Yeni itiyatlar kazanmaya
Açlığa, susuzluğa dayanmaya...
Ufkunda yükselen kara ve korkunç dağlar,
Çok çabuk ova olmaya başlar.

Ayşe Ferhunde

Türk Antropolojisine Methal

II

Geçen sayımızda, memleketimizde Türk Antropolojisi namı altında başlayan ve Türk milletini inhilâle, parçalamaya ve alçaltmaya çalışan ilmî tetkikatın kasıtlarından ve propagandacı temayüllerinden kısaca bahsetmiştik. Bu sayıda o yazıya devam ediyoruz:

Dobruca'daki tetkikatına da yine bir tarihî methalle başlayan Eugene Pittard, eserinin 199'uncu sayfasında Osmanlı Türkleri namıyla yazdığı bahiste, bizi bir melez millet olarak tavsif ediyor.

Viyana kapılarında "Jean Sobieski" tarafından tevkif edildiğimizi ve ondan sonra gerilemeye başlayarak, gitgide ilk beşiğimize dönmekte olduğumuzu ve hatta boğazları da geçerek yeniden atalarımızın topraklatma çekileceğimize dair kehanetlerde bulunuyor.

Bu sözler, bundan on bir yıl önce

yazılmıştır. İşte bugün göğüs kabartarak bu baba dostumuza söyleyebiliriz ki, boğazlardan geçmedik, geçmeyeceğiz.

Bu meşhur âlim, melezliğimizi "Eurasie [*] kelimesiyle ilân ediyor ve sonra devam ederek tarihi meçhul bir millet olduğumuzu ve Turan adıyla mahiyeti meçhul topraklardan türediğimizi, aslımızın tarihçe müsbet bir ırk değil do bir halita bir milletler çorbası olduğunu söyleyerek, dünyanın bildiği tarihimizin cahili olduğunu veya kasten yalan söylediğini gösteriyor.

Bu arada, şükran şayandır ki Türk misafirperverliğinden bahsedecek kadar dürüstlük gösteriyor ve herhangi bir Türk köyünde çaldığı kapıdan geri çevrilmediğini beyan ederek, bunu da müslümanlı-

[*] Eurasie; Hindistan'da bir Avrupalı erkekle bir Hintli kadından doğanlara verilen isimdir.

Adres
Ankara caddesi, Çağaloğlu
yokuşu 27 No.
birinci kat hususi daire

ATSIZ MECMUA

Abone şartları
Türkiye için
Yıllığı 180 kuruş
altı aylığı 90 "
Yabancı memlekeler için
Yıllığı 1 dolar

Sayı: 7

ATSIZ MECMUA

Sayfa: 11

ğımıza hamlediyor. Misafiri Tanrı yollar diye sineye
çektığımızı söylüyor.

Somatik ve müsbet bir ilini olan Antropoloji, Eugene
Pittard'ın elinde ve kaleminde bizce mahiyeti şüpheli
maksat ve gayelerle hezeyanla dolu bir nazariye
çorbasından ibaret görünüyor.

Ağzımıza güya bir parmak da bal çalarak, Türkler de güzel
melez ırklardan biridir diyor.

Bu muhteşem hezeyanlı nazariyeleri hülâsa edersek;
Türklerin menşeleri meçhuldür. Turan adıyla müphem bir
mıntakadan titredikleri ancak bir rivayettir. Muayyen bir
Türk ırkı yoktur. Türkler, muhtelif milletlerin karışmasından
husule gelmiş bir halitadır. Türkler melezdür. Hatta bu
melezliği de olduğumuz şekilde kabul etmiyor.

Arnavutları, Boşnakları, Pomakları ilh... ayırıyor. Onların
hepsini birer Hıristiyan ırka rapsettikten ve hatta Çerkezleri
de tefrik ettikten sonra geri kalan Türk milletine melez diyip
çıkıyor.

Eugene Pittard'ın ilmine, samimiliğine ve hakikat severliğine
bundan büyük miyar olur mu?

Pittard'ın tarihî asıllarımıza ve "Etnografik safiyetimize ait
olan nazariyeleri baştan aşağı hezeyan ve saçmadır. Bunlar
cins bir âlimin ağzından çıkacak sözler değildir.

Netekim antropoloji ilminde başlı başına bir otorite olan
"Topinard"ın bu sahadaki beyanatının neticeleri de yine
bizim için istinatgah olacak mahiyette değilse de onda garaz
ve kasıtlar yoktur.

Bu zatın eserinin 483'üncü sayfasında şu satırlara tesadüf
edilir :

"Türkler hakkında da birkaç söz söylemek lâzımdır. Bunlar
Turana izafeten Turanlı namı tahtında yadedilirler.
İranlılarla olan mücadeleleri "Zend-Avesta" da zikredilmiştir.
Lisaniyatçılar, kendi noktayı nazarlarına göre, Ural-Altay
ailesinden olan Tatarları da bu Türk koluna ithal ederler.

Diğer kolları, Samoidler, Finler ve ilh.. teşkil eder. Türklerin
dahil olduğu kola, Kırgızları, Türkmenleri, Özbekleri,
Nogayları, Osmanlılar veya asrı hazırdaki

Türkleri ilh.. ilhal ederler.

Türklerin ecdadı "Kalproth" tarafından tesbit edilmiştir.
Türk adı "Thu-Kiu" kelimesinden gelir. Bunlar altıncı asırda
Uygurlarla beraber Altaylarda sakin idiler. Her ikisi de
"Hiongnu"ların ahfadıdır. Bunların boylarından biri olan
Gazneviler "Ghaznevides" 1043 senesinde garbi
Türkistan'dan hareketle 11'inci asır sonlarında İstanbul
önelerine geldiler.

Filhakika, Mongollardan ayrı ve müstakil olarak Türk namı
altında yadedilen ve Turanlı olan hususî bir gurubun
mevcudiyeti kabule şayandır.

Fakat bunların ahfadı kimlerdir? Ve Tipleri nasıldır? Bu
yolda Çuvaşlar da düşünülebilir ve bunlar tam bir Tatarca
konuşurlar. Fakat fizik vasıfları Fin olduklarını
göstermektedir. Yakutlar tamamen Tonguzlardandır.
Türkmenler, Özbekler ve Kırgızlar da muhtelif derecelerde
Mongoldurlar. Osmanlılar ise Çerkeş ve Rumlarla tesalüp
etmişler, Avrupalı olmuşlardır. Türklerin iptidai bir tipi
mevcut olmak lâzımdır. Fakat halen bunu tayin etmek gayri
mümkündür. Bunların Mongol tipine yakın olması
muhtemeldir.

Görülüyor ki, bu zat tarihimiz hakkında çok yanlış malumat
sahibidir. Fakat menşemiz hakkında kendi karihasına göre
nazariyeler uydurmaktan çekinmiş, yalnız sonunda nazarı
bir netice çıkararak bizim Çerkez ve Rumlarla karışık
olmamızı ileri sürmüştür. Bu hatalı hükmün ortaya
çıkmasında yegâne sebep bu Avrupalı müelliflerin Türkler
hakkında Antropolojik tetkikata muktedir olamamaları ve
yapanların da az tetkik ile çok büyük neticeler çıkarma
arzusunda bulunmalarıdır.

Biz bu hükümleri tarihî, içtimai ve nihayet antropolojik
tetkiklerle karşılar ve hakikati onlara da kabul ettirmeye
çalışırız. Ancak onlardan önce şunu da söyleyelim ki, bu
hususta Topinard gibi ağır başlı insanlara hitap ederek bir
hakatı kabul ettirmek kabildir. Fakat Eugene Pittard gibi
daha tarihimizi vs mensele-

Adres
Ankara caddesi, Cağaloğlu
yokuşu 27 No.
birinci kat hususi daire

ATSIZ MECMUA

Abone şartları
Türkiye için
Yıllığı 180 kuruş
altı aylığı 90 "
Yabancı memlekeler için
Yıllığı 1 dolar

Sayı: 7

ATSIZ MECMUA

Sayfa: 12

rimizi bilmeden üç yüz insan ölçmekle üç yüz okka lâf söyleyenlere de cevabımız onların anlayacağı şekilde olacaktır.

Eugene Pittard'ın ilim namına elimize verdiği neticeleri tahlil etmeliyiz. Bu zatın ilk defa Dobrice'de tam olarak ölçtüğü 200 kişidir. Diğer 100 kişinin de bazı muayyen ölçülerini almıştır. Hepsı 300 kişi. İstatistik neşriyatının en iptidaî esaslarından biri de şudur: böyle istatistikler yapılırken, bilhassa bunlardan umumî neticeler çıkarılmak istenildiği zaman 3-5 yüz vakaya istinat edilirse neticeler ekseriya çok hatalı ve hatta makûs olur. Arızî hâdiseler istatistik neticelerine tesir yaparak hakikati değiştirirler. Halbuki müşahede ve tetkik sahası genişletilir ve vakalar binler, yüz binler ve milyonlara doğru yükselirse müşahedelere tesir edecek arızî hadiseler de artar ve bunlardan tesir istikametleri muakis olanlar birbirle-

rinî ifna ederek neticenin hakikata yakın olmasını temin ederler. Bu umumî istatistik prensibini antropolojik tetkiklere tatbik edersek 300 insanın tetkik ve mukayesesi ile dünyanın üç kıtasına yayılmış Türk milletinin somatik evsaf vasatilerini tayin etmenin ne cılız ve ne yavan bir tetkik olduğu meydana çıkar.

Netekim şimdiye kadar böyle az vaka üzerinde tetkikat yaparak, antropolojik ölçülerimiz hakkında neşriyat yapanlar daima ayrı ayrı neticelere varmışlardır.

Tetkiki çok kolay ve mebzul vaka bulunması en mümkün ölçüler de bile henüz netice çıkaracak ve bu neticelerin ahkâmı neşir ve tamim olunacak derecede antropolojik tetkikat yapılmamıştır. Türklerde boy meselesi bunun en göze çarpan misalidir: şimdiye kadar Türklerin boyunu ölçmeye kalkanlardan:

Weisbach	44	Kişi	ölmüş	bulduğu	vasati	boy	1.64
Bassanovicth	42	"	"	"	"	"	1.66
Eliseef	288	"	"	"	"	"	1.67
Chantre	120	"	"	"	"	"	1.71
Von Luschan	40	Bektaş	"	"	"	"	1.66
E. Pittard	200	Kişi	"	"	"	"	1.68
E. Pittard	100	"	"	"	"	"	1.67
Ş. Aziz B.	100	Anadolu Türk'ü	"	"	"	"	1.67,86
Ş. Aziz B.	100	Rumeli Türk'ü	"	"	"	"	1.67,32

Bu cetvelde Bektaşileri de ayrı bir ırk olarak ölçen ve gösteren bulunduğu gibi henüz Türk antropolojisi hakkında ciddi ve büyük bir tetkik ile ölçüler tesbit edilmediği halde daha ince?.. ilim yaparak Anadolu ve Rumeli Türkleri arasında da farklar bulmaya çalışanlar olduğunu görürüz. Türk boylarının santimetre küsurunda 1,04-1,71 fark varken Ş. Aziz Bey milimetre üzerinde oynamış ve o ince farkları bile tesbite kalkmıştır.

Boy ölçülerimizde Rumeli ve Anadolu

Türkü arasında milimetre farkı tebarüz ettirmeye çalışan bu Mikrometodun da tenkidini daha ileriki yazılarımızda yapacağız.

Hülâsa: Türklerde henüz boy meselesi bile halledilmemiştir. Hepsı toplansa bin vakayı doldurmayan bu müşahedelerin cılızlığını gösterdikten sonra kafa endisleri hakkındaki malûmatı da gelecek nüshada yazacağız.

Ahmet Rıza

Adres
Ankara caddesi, Çağaloğlu
yokuşu 27 No.
birinci kat hususi daire

ATSIZ MECMUA

Abone şartları
Türkiye için
Yıllığı 180 kuruş
altı aylığı 90 "
Yabancı memleketter için
Yıllığı 1 dolar

Sayı: 7

ATSIZ MECMUA

Sayfa: 13

Eski Tarihte: Mektep

II

Geçen sayımızda yazdığımız veçhile şarkta tahsil ve terbiye tamamen dine ait olup dinden iştikak etmişti. Halbuki eski Yunanistan'da bilâkis tahsil ve terbiye bir cemiyet meselesi telakki edilip doğrudan doğruya aile reislerine, hükümete aitti.

Bu terbiye ve tahsil esasını, Sokrattan alan eski yunanlılar güzel bir ruhun ancak güzel bir vücutta bulunacağına kani olmuş-lar, bunun için de vücut ve ruhu terbiye etmeye koyulmuşlardır. Eski Yunanlılara na-zaran insanın ahlâkî ve bedenî terbiyeye ihtiyacı vardır. Ahlâki terbiye musiki, bedenî terbiye de jimnastik ile temin edilir.

Atina terbiyesinin gayesi cemiyet ahlaken, bedenî dürüst ve güzel çocuklar yetiştirmektir. İşte bunun içindir ki zayıf ve hastalıklı çocuklar terbiye edilmezler, aileleri tarafından terkedilir.

Ahlâk ve beden terbiyesinin inkişaf ve tekâmülü için senenin mutad zamanlarında müsabakalar, güreşler, koşular, jimnastikler, at koşulan yapılır, bütün bu müsabakalar ve koşular yüz binlerce genç ve ihtiyar tarafından derin bir alâka ve hırsla takib edilir.

Yunan terbiyesi Atina ve Isparta "Cite"lerine göre ayrı ayrı veçheler arzeder, Ati-na'daki terbiye şekli Isparta'dakinden çok farklıdır. Bu yazımızda Isparta terbiye ve tahsil müesseselerini anlatmaya çalışacağım.

Atina'da terbiye ilk önce aile reisine aitti. Baba oğlunu terbiye etmeye, ona bir sanat öğretmeye mecburdu. Umumiyetle küçük çocukların terbiyeleri annelerine aitti.

Bu çocuklar büyük bir oyun meydanında ter-

biye edilir, sonraları çocuğun yetiştirilmesi bir mürebbiyeye bırakılırdı. Bunlar umumiyetle esirlerden olup çocukların talim ve terbiyesinden ziyade onları mekteplere, müşterek oyun yerlerine götürüp getirirlerdi.

Atina'da mektepler hususî olmakla beraber hükümet tarafından sıkı bir surette teftiş edilirdi. Vatandaşların hususî ve mahrem hayatları bile hükümet murakabesinden kurtulamazdı. Hükümet, vatandaşların hareketini, kadın ve erkeklerin giyinişlerini, âdetlerini, velhasıl hayatlarına müteallik her hâdiseyi tanzim ve teftiş ederdi. İnsanlar yalnız vücut itibarıyla hükümete, hükümet murakabe ve teftişine tâbi değildi. Aynı zamanda ahlâken de hükümete aitti.

Vatandaşlar kanunen vatanlarını, hükümetlerini sevmek mecburiyetinde idiler [1].

Vatanını sevmeyen Vatandaş en büyük cinayeti işlemiş sayılır, ya ölüm veya sürgünle cezalandırılırdı.

Hükümetin kuvvet ve alâkası yalnız bununla da kalmayıp aile, ebeveyn ve evlât münasebet ve hayati üzerine de müessirdi.

Hükümet bütün teşkilâtı ve kuvveti ile vatandaşların umumî hayata iştiraklerini temine çalışırdı. Umumî hayata karşı alâkasızlık, en büyük şiddetle cezalandırılırdı. Rey vermek, intihap olunmak istemeyen Atinalı, vatandaş olmak sıfatını kaybederdi [2].

Din, eski Yunan terbiye ve harsı üze-

[1] Fustel de Coufanges, La cite Antique, sayfa: 233-236

[2] Fustel de Coufanges, La cite Antique, sayfa: 355-33

Adres
Ankara caddesi, Çağaloğlu
yokuşu 27 No.
birinci kat hususî daire

ATSIZ MECMUA

Abone şartları
Türkiye için
Yıllığı 180 kuruş
altı aylığı 90 "
Yabancı memlekeler için
Yıllığı 1 dolar

Sayı: 7

ATSIZ MECMUA

Sayfa: 14

rinde müsbet ve faydalı bir rol oynamıştır. Medine'nin harsı, bütün vatandaşlar için mecburî idi; Medine harsı, ilâhları yanında, her ailenin müstakil bir harsı ve ilâhı vardı.

Eski kavimlerde Medine harsı, hükümete malik olduğu iktidarı bahşederdi. Aile harsı ise insanı ailesine bağlardı ve insanlar arasında ahlaki bir tesanüt temin eden bir kuvvetti, Medine ve aile harsının idame ve müdafaası için sağlam vücutlu, sağlam kafalı askerlere ihtiyaç vardı. Bu askerlerin düşmanlara karşı kuvvetli olmaları lâzımdı ki, bu da ancak bedenî terbiye ile temin edilirdi. Dahilde vatana ve vatandaşa harsı muhabbet ve alâka ancak musiki terbiyesiyle temin edilirdi. Platon da Sokrat gibi, medine ve aile terbiyesinin müdafaasını iki terbiye şeklinde bulmuştu. Musiki ve jimnastik.. Musiki ile cemiyet, jimnastik ile de ordular talim ve terbiye edilirdi. Tedrisat evvelâ aile nezdinde sonradan hususî mekteplerde yapılırdı. Aile reisleri, mektepleri ve muallimleri intihapta serbest idiler. Fakat bütün bu hususî mahiyetteki mektepler, çok sıkı bir surette hükümet teftişine tâbi idiler. Hususî cemiyet hayatında olduğu gibi mekteplerde de tedrisatın merkezi sikleti musiki ve jimnastik esasına göre kurulmuştu.

İlk mektepler tamamen hususî mahiyette olup üç kısma ayrılırdı.

"Ecole Grammaire" [3] namı verilen birinci kısma mekteplerde kıraat, yazı, hesap ve bilhassa Homerin şiirleri okutulurdu.

İkinci sınıf olarak "Ecole Chitariste"leri görürüz. Bu gibi mekteplerde ruhun tekâmül ve terbiyesi için musiki tedris edilirdi. Eski Yunanistan'da musiki bu-

[3] Dr. C. Anghesescu de l'Enseignement particulier sayıfa; II

günkü manadan daha şümüllü, daha afakî bir ifadeye malik olup musiki kadrosuna edebiyat, felsefe, mantık ve bilhassa hitabet de girerdi.

Üçüncü ve sonuncu nevi ilk mektep şekli de "Ecole Palestrique" lerdir. Bu mekteplerde Yunanlılar sıhhatli, sağlam vatandaşlar yetiştirmek endişesiyle beden terbiyesiyle meşgul olurlardı.

Atina'da hâkim olan demokrasi şe'niyetine rağmen zenginlik ve sınıf farkının çocuk terbiye ve tahsil şekli üzerine tesiri inkâr olunamaz. Fakirlerin çocukları kıraat, yazı ve hesap öğrenmekle iktifa ederlerdi.

Zengin çocukları ise, ilk mektepleri bitirdikten sonra tahsil ve terbiyelerinin zekâ ve vücutlarının intişaf ve terbiyesi için, fen, felsefe, hey'et öğrenirler, bilhassa beden terbiyesine fazla ehemmiyet verirlerdi. Yüksek tahsil gayesini ihtihdaf eden ve masrafı "site" tarafından temin edilen gimnazlarda, reşit olan vatandaşlar okutulurdu.

Atina'da üç gimnaz vardı ki, "Acade mie, Lincee, Sinosarge" atlarını alırlardı. Bu gimnazların bir kısmı reşit vatandaşların bedenî terbiyesine hasredilmiş olup diğer bir kısmı da vakitlerini daima burada geçiren 18-20 yaşındaki Atinalılara tahsis edilmişti. Bunlar evvelâ bedeni terbiye mümaseselerini ikmal ettikten sonra diğer dersleri tahsil ederlerdi.

Zamanla, bu şekildeki parasız tahsil ve terbiye müesseseleri ihtiyaçlara yetmedi. Hitabet, fennî münazara, ilmi beyan ve Sop histique" [4] tahsil etmek isteyen gençler, mütehasşıs hocaların kürsüleri önüne koşmak mecburiyetinde kaldılar.

[4] Mantık ilminin safsata kısmı.

Safaattin Rıza

Adres
Ankara caddesi, Çağaloğlu
yokuşu 27 No.
birinci kat hususi daire

ATSIZ MECMUA

Abone şartları
Türkiye için
Yıllığı 180 kuruş
altı aylığı 90 "
Yabancı memlekeler için
Yıllığı 1 dolar

Sayı: 7

ATSIZ MECMUA

Sayfa: 15

Türkler'de Ailenin Tekâmülü ve Bunda "Kadın"

Kitab-ı Dede Kurkut'taki "Dirse Han oğlu Buğaç Han hikâyesi"de bize kadın ve aile hakkında epey malûmat veriyor:

Oğuzların hanı Bayındır Han tertip ettiği bir ziyafette ak, kızıl, kara olmak üzere üç otak (çadır) diktiriyor. Oğlu olanları ak otağa, kızı olanları kızıl otağa, oğlu, kızı olmayanları kara otağa alın. Çünkü oğlu kızı olmayanları Allah lânetlemiştir. Biz de lanetleriz diyor.

Burada Türklerin çocuğa ne kadar ehemmiyet verdiğini ve erkek çocuğun kız çocuktan üstün tutulduğunu görüyoruz. Erkek çocuğun kızıdan üstün tutulması hiç şüphe yok ki Türklerin askeri ahlâk ve seciyelerinin bir neticesiydi. Oğuz beylerinden "Dirse Han"ın oğlu kızı olmadığı için kara otağa atılıyor. Sebebini soruyor. Bayındır Han'ın adamları sebebini söylüyor. Dirse Han müteessir olarak evine geliyor. Karısını çağırıyor ve şöyle hitap ediyor:

Berü gelgil başum tahlı evüm tahlı
Evden çıkup yürüyende selvi boylum
Topuğunda sarmaşanda kara saçlum
Kurutu yaya benzer çatma kaşlum
Koşa badem sığmayan dar ağızlum
Güz almasına benzer al yanaklum
Kadınım direğüm döleğüm

Bu ifade karısına aşkını ve hürmetini gösterir. Fakat biraz sonra kızıyor ve karısına diyor ki: "Han kızı, yerimden kalkayım mı? Kara pulat kılıcı ele alıp başını keseyim mi? Han kızı niçin çocuk doğurmuyorsun. Söyle! yoksa sana fena gazap ederim."

Halbuki karısı onu teskin ediyor ve diyor ki: "Dirse Han bana kızma, acı sözler söyleme. Yalnız bir ziyafet ver, açları doyur, çıplakları donat; belki bir ağzı hayırlı dua eder de Allah bize çocuk verir."

Dirse Han karısının dediği gibi yapıyor. Hakikaten çocukları oluyor. Bu çocuğu tayalara veriyorlar. Demek ki asilzadelerde bu usul vardı. Sonra bu çocuk on beş yaşında iken Bayındır Han'ın buğasını öldürerek Oğuz beylerinin tahsisini kazanıyor. Oğuz beyleri "Dedem Kurkut gelsin. Bu oğlana at koşun. Babasından beylik, taht istesin" Diyorlar.

Dede Kurkut geliyor. Oğlana "Buğaç" adını koyuyor ve babasından beylik alıyor..

Bundan da görüyoruz ki çocuk bir kahramanlık göstermeden isim alamıyordu. Zaten bunun böyle olduğunu başka yerlerden de öğrenebiliriz [1].

Bununla beraber çocuğun kusurlarından babasının mesul olduğunu anlıyoruz. Çünkü Buğaç kusur işledi diye Dirse Han'a yalan söyledikleri zaman Dirse Han oğlunu öldürmeye kalkıyor.

"Kazan Beyin oğlu Uruz Beyin esir

[1] Bunu bize tarihî menbalar haber verdiği gibi Dede Kurkut kitabının diğer bir yerinde de şöyle bir ibare görüyoruz; "Ol zamanda bir oğlan baş kesmeden, kan dökmeden at komazlardı. S. 39. Keza Dede Kurkut'taki "Bamsi Beyrek" hikâyesinde de Banisi Beyrek 15 yaşında iken babasının malını yağma eden kâfirleri tepeledikten sonra at alıyor.

Adres
Ankara caddesi, Çağaloğlu
yokuşu 27 No.
birinci kat hususi daire

ATSIZ MECMUA

Abone şartları
Türkiye için
Yıllığı 180 kuruş
altı aylığı 90 "
Yabancı memleketter için
Yıllığı 1 dolar

Sayı: 7

ATSIZ MECMUA

Sayfa: 16

olması" hikayesinde de Kazan Bey oğluna diyor ki:
"Sen 10 yaşına geldin. Baş kesmedin, ok atmadın, ben
ölürsem tahtımı sana vermezler. Bunun için
ağlıyorum."

Kadınların da erkekler gibi cengâver ve kahraman
olduklarını yine Dede Kurkut'un muhtelif
hikâyelerinden öğreniyoruz. Mesela; "Bamsı Beyrek"
in sevgilisi "Banu Çiçek" de Bamsı Beyrek'le at
yarıştıracak, ok atacak ve güreşecek kadar kahraman
ve kuvvetlidir.

Keza "Kan Turalı"ın sevgilisi Selcan hatun da Banu
Çiçek gibi kahraman ve cengâverdir. "Kazan Bey" esir
edilen oğlu "Uruz"u kurtarmak için Oğuzlarla beraber
çıkıldığı zaman karısı "Burla Hatun" da beraber gelir.

Buraya kadar söylediklerimizden bir netice çıkarmak
lâzım gelirse:

Türk mitolojisine göre kadın bir ilham membaıdır.
Dünyanın yaratılışına bile kadın sebep olmuştur.

Ailelerde mevkii erkeğe müsavidir. Çocuklu aileler
daha makbuldur.

Erkek çocuk kız çocuktan daha üstün tutulurdu. Çocuk
bir kahramanlık göstermedikçe at alamazdı. Atsız
kalan çocuklar mirasa nail olamazlardı. Kadınlar da
erkekler gibi kahramandı. Hatta bazı kızlar boy
ölçüşerek izdivaç ediyorlardı.

Fakat kocalarına sadıktılar. İcabında onlara canlarını
vermekten çekinmiyorlardı. Buna mukabil kocası
üzerindeki hüküm ve nüfuzu çok büyük oluyordu.

Ve kızla erkek birbirini isteyince evleniyordu [2].

(Bitmedi)

[2] Edüğe - Tohtamış destanında "Şah Demir Han yani
"Aksak Temür" kızını kaçıran kahramanın elinden
kurtarıp gelen "Edüğe" ye verir. Evvelâ bir ziyafet
yapar. Sonra oğlana verir. Kız delikanlıya "Beni aldın
mı?" der. Oğlan "Aldım" der.

**İstanbul Kız Lisesi Felsefe Sıtajiyeri
Mehpare Nihâl**

Türk İşçileri

İşçilerimizi korumak millî borcumuz ve vazifemizdir.

Medeniyetin ilerlemesi, işlerin makineleşmesi,
cemiyet hayatı içinde bir de işçi sınıfı meydana getirdi.
Bizim gibi iktisadî hayatı geri ve iptidai olan
cemiyetlerde henüz büyük makineler devri
başlamamıştır. Binaenaleyh yüksek sermayeli
müesseselerde büyük fabrikalarda ve maden
ocaklarında çalışan yüksek mevcutlu bir amele ordusu
yoktuk. Fakat bugün mevcut olan küçük
fabrikalarımız, tektük çalışan madenlerimiz, iptidai
maddelerimizi işleyen imalâthanelerle inkişaf için
çalışan gemiciliğimiz ve bundan sonra hususi eşhas
veya küçük sermayeli şirketler işlerinde çalışan
işçilerimiz

var. Şimdiye kadar işçilerin hayatları, yaşayışları,
sıhhatleri ve refahları ile uğraşmak sosyalistlerin,
enternasyonalistlerin ve daha bilmem nelerin
meşgalesi gibi görünürdü. Fakat bu alâka herkesten
önce milliyetperverlerin vazifesi ve mefkûresidir. Biz
Türk milliyetperveriyiz. Türk işçisinin hayatı, hali ve
istikbali ile uğraşmak onun ıstıraplarına katışmak ve
onun ihtiyaçlarını duyarak korumaya çalışmak, ve
onlara zararlı olan şeylerle çarpışmak borcumuzdur.

Memleketimizde işçiler kendi hallerine
terkedilmişlerdir. Onları yükseltecek ve onları
organize edecek ve haklarını arayacak cemiyetler ve
gazeteler yoktur. Zaman zaman işçiye olan alâka ve
tema-

Adres
Ankara caddesi, Çağaloğlu
yokuşu 27 No.
birinci kat hususi daire

ATSIZ MECMUA

Abone şartları
Türkiye için
Yıllığı 180 kuruş
altı aylığı 90 "
Yabancı memlekeler için
Yıllığı 1 dolar

Sayı: 7

ATSIZ MECMUA

Sayfa: 17

yüller sosyalist ve komünistlerden gelmiş, bunlar da işçiyi yükseltmek ve refaha kavuşturmaktan ziyade kendi propagandaları yolunda onu istismar etmek, avutmak, ayaklanmak, ayaklandırmak yolun tutmuşlardır Eğer amelemizde de bunlar karşı bir temayül görmüşsek bu bizim kaba hatımızdır. Uzatılmayan el sıkılmaz ve nihayet suya düşen yılanı sarılır.

Cemiyetimizde tuhaf bir ruhî halet vardır. İşçilerin ıstırapları ve ihtiyaçları ile uğraş-

dır. Hastalıklarına bakılır. Yevmiyeleri maaş halinde ve muntazam çıkar. Mesailerini de hadden aşırı değildir. Bunlara daha ziyade memurlaşmış amele diyebiliriz ki, bugün mevzulunuz onlar değildir.

Asıl ikinci zümre, yerli ve ecnebi şirket, fabrika, imalathaneler emrinde, büyük küçük gemi kumpanyalarında çalışan işçilerdir. Bunlardan ekserisinin tatil ve mesai saatleri muayyen değildir. Kâğıt üzerinde gösterilen

Dağlar

Başım dağ, saçlarım kardır.
Deli rüzgârlarım vardır,
Ovalar bana çok dardır,
Benim meskenim dağlardır.

Şehirler bana bir tuzak,
İnsan sohbetleri yasak,
Uzak olan benden uzak,
Benim meskenim dağlardır.

Kalbime benzer taşları.
Heybetli öter kuşları,
Göğe yakındır başları,
Benim meskenim dağlardır.

Yarimi ellere, verin,
Sevdamı yellere verin,
Yelleri bana gönderin
Benim meskenim dağlardır.

Bir gün kadrim bilinirse,
İsim ağza alınırsa,
Yerim soran bulunursa,
Benim meskenim dağlardır.

Sabahattin Ali

mayı enternasyonal bir propaganda gibi telakki etmek hastalığı bize arız olmuştur.

Bütün acılığı, çıplaklığı ve sertliği ile söyleyebilirdik ki, Türk işçileri herkesten her zümreden, her propaganda ve mefkureden önce bizim malımız canımız ve istikbalimizdir. Türk milliyetperverleri eğer samimi ve hakiki milliyetperver iseler bu bakımsız ve hamisiz kalmış insanların hayatları ve ıstırapları ile uğraşmaya mecburdur.

Memleketimizde işçilerimizi iki zümreye ayırabiliriz. Bir kısmı devlet bütçesi ile veya ona mülhak sermayelerle geçinen müesseselerde çalışanlardır. Bunların muayyen istirahat ve tatil zamanları var-

müddetler ekseriyetle ve müteaddit bahaneler ve tedbirlerle atlatılır. Bunların içinde aylarca deniz üzerinde gezip izin almayan makinistler, kaptanlar günde 12-13 saat çalışmak mecburiyetinde bulunan ustalar, şoförler vardır.

Hastalıkları ise işten çıkmalarının en tabii telakki edilen felâketleridir. Bunların kadrolarında ihtiyat eşhas olmadığı için her çıkan hasta yerine bir sağlam insan girer ve halbuki her işçinin bir aile babası olduğunu ve bu küçük yuvalardan milletimizin istikbalini yaratacak çocuklar yetişeceğini, bu insanları cemiyetin umum hayatı içinde gün görmez esirler halinde bırakmamak lâzım geldiğini düşünmemiz lâzımdır.

Adres
Ankara caddesi, Çağaloğlu
yokuşu 27 No.
birinci kat hususi daire

ATSIZ MECMUA

Abone şartları
Türkiye için
Yıllığı 180 kuruş
altı aylığı 90 "
Yabancı memleketter için
Yıllığı 1 dolar

Sayı: 7

ATSIZ MECMUA

Sayfa: 18

Millet meclisimiz, bir iş kanunu çıkartarak medenî istikbalimizin temel taşlarından olan bu insanların hayatını ve refahını tanzim etmekte geç kalmıştır. Artık geçecek vakit yoktur. İş kanunu koy kanunu ile beraber çıkmalı idi. Bu yapılmamıştır, Şu halde yerli ve ecnebi, büyük, küçük sermayeler elinde himayesiz yaşayan ırkdaşlarımızın her şeyden önce hayatlarının tanzimi lâzımdır.

Günler, aylar, ve hatta senelerce yıp-

ranarak çalıştıktan sonra en kısa bir hastalık yüzünden fakir yuvasında açlıkla pençeleşmeye mecbur olan kan kardeşlerimiz bulunduğunu hatırlarken içimiz sızlamalı, kanamalı ve onlar için uğraşmayı en büyük ve millî bir vazife telakki etmeliyiz.

Bekliyor ve umuyoruz ki, millet meclisi bu devrede bu milliyetperverlik borcunu yapsın.

Demirci

Seyahat Notları

(Abant dağının en yüksek noktası olan "Erenler-Doruğu"nda, hocam Zeki Velidi Beyle, uzakta ihtişam ve azametle yükselen Köroğlu Dağı'nı seyrederken, gelecek sene oralara kadar gitmeyi kararlaştırmıştık. Zeki Bey İstanbul'a döndükten sonra, Mudurnu'da öğrendim ki, Bolu'nun Çarşamba nahiyesinin yaylalarından birçoğu Köroğlu'nun yamaçlarında imiş. Çarşamba'ya zaten çoktan beri bir yolculuk yapmak, oradaki dostlarımı görmek niyetinde idim. Bu haber beni iyice teşvik etti.

Köroğlu ve Ala-Dağ mıntıklarında gezerken günü güne kaydettiğim notları burada hulâsa edeceğim. Topladığım malûmat, bu hulâsalardan daha mufassal olmakla beraber, tam bir tetkik olmaktan çok uzaktır. Benim maksadım, daha ziyade umumî hatlarıyla bu güzel dağları tanıtmak, ve buralarda her nevi seyahatlara gençleri teşvik etmektir).

13 Temmuz 1931. — Saat 9,30 da, Çarşamba pazarına gitmekte olan bir nal-bantla Mudurnu'dan hareket ediyorum. Cenubuşarkıya doğru, dağlar arasından, araları birer ikişer saat olan şu köylerden geçiyorum: Babas, Çöteren (Çetin-üren), Sırçalı (burada Cenezizler zamanından kal-

ma sırça bir saray bulunduğu rivayet ediliyor. Bu efsane bertaraf, Sırçalı'nın mühim bir servet menbaı var; o civarda, hiç bir yerde bulunmayan kesif kayalıklardan değirmen taşı yapılıyor. Fakat bu işle uğraşan bir tek usta bulunduğundan faaliyet pek az)

— Sırçalı Cuma, Saat 16'da Küsem'e vardık. Takip ettiğimiz yol hep dağlar üzerinden gidiyor; köyler tepelerde, veya ufak, dar vadilerde; ormanlar henüz ufak çamlardan mürekkep; mamafih, zengin ve büyük ormanlar olmak istidadını gösteriyorlar. Küsem Deresi: muazzam kayalıklar içinden geçerek, şimalcenup istikametinde akan Ala-Dağ suyuna karışıyor. Ala-Dağ suyu, Ala-Dağın sularını Sakarya'ya götü-ren deredir. Bu suyu takiben Ala-Dağın etekleri boyunca gidiyoruz. Saat 18'de, derenin sol yakasındaki tepelerden, daha doğrusu yamaçlardan birindeki "Kozyakası" köyüne geliyoruz. Kozyakası (Paphlago-nia, 1250 m.) benim misafir kalacağım Ahmet ve Asım Beylerin köyüdür. Ahmet Beyin oğlu Hıfzı, benim eski mektep arkadaşım, bana Köroğlu'na yapacağım yolculukta refakati vadediyor.

Çarşamba ovası, Kozyakası'ndan tamamen görünüyor. Bu ova, Ala-Dağ'ın, Sivri-Tepe, Delikli-Dağı, Kel-Tepe gibi yüksekliklerinin birleştiği vadilerden mü-

Adres
Ankara caddesi, Çağaloğlu
yokuşu 27 No.
birinci kat hususi daire

ATSIZ MECMUA

Abone şartları
Türkiye için
Yıllığı 180 kuruş
altı aylığı 90 "
Yabancı memleketter için
Yıllığı 1 dolar

Sayı: 7

ATSIZ MECMUA

Sayfa: 19

rekkep. Ala-Dağ suyunun açmış olduğu vadi esas arazisini teşkil ediyor. Bu vadiyi, Paphlagonia müellifi Richard Leonhardt, 1899'daki seyahatında, Bey kazasından Bolu'ya giderken takip etmiş, ve kozyakasından geçmiştir; bu köyden sonra, Bolu'ya doğru takip ettiği yol koz yakasının yayla yoludur (bilâhare, Köroğlu'ndan dönüşümüzde biz de bu yoldan geldik). Köyden Köroğlu görünmüyor: geride, şimalişarkî istikametinde kalıyor. Köyün cenup istikametinde boydan boya Kara-Geviş dağları, garptan doğru, Ala-Dağ suyu vadisine ka-dar uzanıyorlar.

14 Temmuz: — Sabah 10'da, Koz yakası'na iki saat mesafedeki Solaklar Köyü'ne gitmek üzere çıkıyoruz. Ala-Dağ'dan inen sular bu yamaçlarda güzel dereler yapıyor. Bunların toprağı çok münbit olmakla beraber, manzara kayalık ve haşin... Köylere yakın yerlerde Mudurnu'nun Abant, Elmalı ve Ilica köylerinde olduğu gibi güzel ormanlar yok. Solaklar'a giderken bu derin derelerden geçiyoruz. Asar deresi bunlardan en güzeli. Bu dereler ceviz ağaçlarıyla dolu; Çarşamba çok güzel ceviz yetiştiriyor. Fakat son zamanlarda bu asırlık muhteşem ağaçlar mahvoluyor: parasız kalan köylü en güzel ağaçlarını azamî 20-30 liraya satıyor. Bu fiyata giden ağaçların daha Geyve istasyonunda 400 liraya verildiğini söyledikleri zaman hayret ettim. Asıl garibi, köylü, böyle yok pahasına ağaçlarını satmak için, son zamanlarda hükümetin aldığı tedbirler

üzerine ağaçların kesilmesine mâni olan ziraat memurlarına para yediriyor, ve ağaçlarının mahsul vermediğine dair tezkereler alınıyormuş. Bu gibi hadiseleri köylünün cehaleti ve saire gibi beylik formüllerle izah etmenin ne kadar yanlış olduğunu, bunları anlatan köylü, fenalığını ve zararlarını bildiği halde birkaç ağacına böyle kıymağa mecbur okluğunu söylediği zaman bir defa daha teslim ettim. Tüccarların insafsız nispetsizlikle köylüyü istismar ettikleri için zaten kıymetten düşmüş olan mahsulün hemen hemen hiç mesabesine düştüğü bu senelerde köylünün en ümitsiz çarelere başvurmasına şaşmamalıdır.

Solaklar, muazzam bir tabutu andıran "Dikmen Burnu" ismindeki tepenin dibinde, dimdik sütunlara benzeyen kayalıkların gölgesinde güzel bir köy: bu civarda çok tesadüf edilen "gavur evleri"ne gittik. Kayaların içinde oyulmuş olan bu hücrelerden birinde yunan harfleriyle bazı yazılar da var.

Yaylada bulunan Ahmet Bey bugün döndü, bu akşam evde, birkaç köylüyü topladık; Köroğlu'na ve sair hikâyelere, köylere ve, yaylalara dair malûmat aldım.

Pertev Naili

Adres
Ankara caddesi, Çağaloğlu
yokuşu 27 No.
birinci kat hususi daire

ATSIZ MECMUA

Abone şartları
Türkiye için
Yıllığı 180 kuruş
altı aylığı 90 "
Yabancı memlekeler için
Yıllığı 1 dolar

Sayı: 7

ATSIZ MECMUA

Sayfa: 20

Halk Bilgisi

Sinop'ta Atlar ve Atlarla Âlâkadar Âdet ve Telâkkilere Ait Notlar

Sinop ve muhitinde, doğan çocuklara, hemen her tarafta olduğu gibi, ekseriyetle peygamber, esbap ve maruf evliya atları verilir. Şu kadar ki, malûm olan bu Arap isimleri haricinde, bilhassa köylerde, öz Türkçe bir takım erkek ve kadın atlarına sık sık tesadûf edilir. İşte, bizim burada zikretmek istediğimiz bilhassa bu kısma dahil olan atlardır. Binaenaleyh, mahalli Türk atlarından tesadûf ve tespit edebildiğimiz "30" kadar ismi berveçhi âti kaydediyoruz.

Erkek atları: Kuzu, koyun. Çakır, Bek taş [Bekdaş] Dursun, Durmuş, Durak, Sa-tılmış, yavaş, Emür.

Kadın atları: Dudu, Kezban, Duday, Ay, Yıldız, Sultan, Beyaz, Turcafân, Turcuş, Eyna, Döndü, Satı "Şato" Ezine, Kumru, güllü, Maviş, Arzu, Elvide, Yakut, zümrüt.

Mahallî erkek ve kadın atları yanında, aynı mahiyeti haiz, birçok "aile lâkapları" da vardır. Bu lâkapların hemen hepsi de, kezalik, öz Türkçe kelimelerden ibarettir. Binaenaleyh, tarih ve lisan noktai nazarından tetkike şayan bir mahiyet arz etmekte olan mezkûr lâkaplar arasından seçtiğimiz kırk kadarını da isimlerin sonuna eklemeyi faydalı bulduk, bu lâkaplar şunlardır:

Tabo, Yatuk, Kabraz, Çalık, Gökmen, Gökçe, Oruç, Muslu, Kolçak, Dizdar, Kalaç, Çapan, Arkun, Çingil, Göçen, Göçkün, Dangaz, Civelek, Havzar, Silki, Sako, Şatır, Kıydı, Beşe, Yürük, Gündüzlü, Köşkür, Kepel Caca, Öküz Tangal, Kıran, Kodaş, Arını Göptel, Yavaş, Kaya, Aydın, Tatar, Kaçar, Elli altı, Altmış dört Oğulları [Bu son iki ailenin dedeleri

yeniçeri ortalarına mensup olduklarından mezkûr aileler bu suretle lâkap almışlardır.]

Şu suretle, mahalli at ve aile lâkaplarının kısaca kaydından sonra isimler etrafında mevcut âdet ve telâkkilerin izahına geçiyoruz.

Yeni doğan çocuklara isim vermek merasime tâbidir. Çocuğun, doğumdan yirmi dört saat veya üç gün sonra dedesi, babası yahut da akrabası arasından intihap edilen bir zat tararından kulağına ezan okunur. Ezanın hitamını müteakip kulağına ismin "... "dır diye fisıldanır, ve bu suretle adı takılmış olur. Şayet, ailesi içinde bu işi yapacak biri mevcut değilse, bu taktirde komşu bir hoca davet edilir.

Ezan okuyup isim verecek zat apdest alır. Çocuk kundaklı ve yüzü örtülü [duvaklı] olduğu halde bunun kucağına verilir. Bu zat da -ayakta olarak- kibleye karşı döner, sağ kulağına ezan okur, soluna kamet söyler ve adını takar. Eğer bir şahsın, çocuk iken kulağına ezan okunmazsa o şahıs öldüğü vakit kabirde "talkinteklim"! duyamazmış.

İsim veren zat hoca ise kendisine mendil, havlu veya para gibi bir hediye vermek de usulendir. İsim koymak için gelen zata ayrıca, misafireti esnasında, kahve, lokum veya şeker ikram edilir. Doğumdan sonra, çocuğa isim verebilmek için aradan üç ezan vakti geçmesi lâzımdır. Ancak, bu üç ezan geçtikten yirmi dört saat veya üç gün sonra isim verilebilir. İsim verilmesi iyi, fena olabilen gün ve saatler hakkında bir telâkki mevcut değildir.

Adres
Ankara caddesi, Çağaloğlu
yokuşu 27 No.
birinci kat hususi daire

ATSIZ MECMUA

Abone şartları
Türkiye için
Yıllığı 180 kuruş
altı aylığı 90 "
Yabancı memlekeler için
Yıllığı 1 dolar

Sayı: 7

ATSIZ MECMUA

Sayfa: 21

Köylerde at takma merasimi daha basittir. Çocuk doğduktan sonra, hoca yakın ise o gün, değilse ertesi gün bulunur ve ezanla beraber adı konulur.

Doğan çocuklara biri "Has veya Ezanadı" diğeri de "göbekadı" olmak üzere iki isim verilir. Bunlardan ezanadı beyanı geçen merasimle takılanıdır ve ekseriyetle de bu at muteber olup çocuk hayatında bu isimle çağırılır.

Göbekadına gelince; bu da, çocuğun doğumunu müteakip ebesi tarafından, erkek ise "Mehmet" kız ise "Fatma" gibi bir isimle göbeği kesilirken takılanıdır. "Göbekadı" çocuğun ilk aldığı attır. Ebe hanım, çocuğun göbeğini keserken, göbekadı olarak verdiği ismi ailesine söyler. Bazı an'anepere aileler çocuklarını göbekadı ile tevsim ve bunu ebesinin vermiş; olması hasebiyle de uğurlu addederler.

Kabirde talkın verilirken ölümler göbekadı ile çağırılmış. Bu itibarla, bir ailenin göbekadını bilmesi de mutlaka lazımmış.

Çocuklara verilecek isimleri intihap etmek hakkı, daha çok ailenin en müsün olanına -büyük baba veya annesine- aittir. Şayet, bunlar yoksa bu taktirde, babası çocuğun adını bizzat intihap eder. Şu kadar kî, bu kabil ailelerde, bazan isim intihabı zevç ve zevcenin müşterek buluşlarıyla olur. Bunun için de, çocuk doğmadan evvel-erkek veya kız olacağına göre- babası bir erkek, annesi de bir kadın adı hazırlar. Çocuk doğunca, erkekse pederinin, kız ise validesinin intihap ettiği isim konulur.

İsimler, ekseriyetle ecdat atlarından intihap olunur. Sülâle adının kayıp olmaması, bilhassa eski, dindar aileler arasında ehemmiyetle nazarı dikkate alınır. Bazı aileler doğan çocuklara büyük babası veya annesi hayatta iken bunlardan birinin adını verirler.

Köylerde, bu usul mevcut olmakla bera-

ber baba ve annelerin kezalık hayatta iken çocuğa bizzat kendi atlarını taktıkları vakidir. Bu at verişinde, bir ailenin çocuğu yaşamaz, ölür. Binaenaleyh, ailesi çocuklara ölü ismi konulduğundan yaşamadığı kanaatini taşır. İşte o zaman baba veya annesi doğan çocuğa kendi adını verir. Bu suretle çocuk yaşanmış.

İki ölü adı, meselâ: bir zevç ve zevcenin her ikisinin de vefatetmiş olan peder veya validelerinin isimleri müştereken bir çocuğa takılmaz, ve bu iyi telâkki olunmaz. Ağır basar, çocuk yaşamazmış. Şu kadar ki, böyle bir ismi taşıyan bir çocukta mevzu bahs olursa, o zaman "adıyla geldi, adıyla çok yaşasın, dede veya ninelerinin toprağı bol mekânı cennet olsun" denilir.

Birde, çocuklara verilen atlar doğduğu zaman, gün, aya [ki umumiyetle arabî aylarıdır] göre intihap edilir ve "adıyla geldi" diye mezkûr isim takılır. Muharrem ayında doğanlara "Muharrem" Safer' de "Safer" Recep'te "Recep" Şaban'da "Şaban" Ramazan'da "Ramazan" ve bayramda doğanlara da "Bayram, Kurban" atları verilir, Bir çocuğa bu son atlar müştereken verilmez. Ancak, Şeker bayramı'nda doğanlar "Bayram" ve Kurban bayramı'nda doğanlar ise "Kurban" isimleriyle tevsim olunurlar. Rabiülevvel'de doğanlara, kız erkek tefrik edilmeksizin "Mevlût" adı verilir.

Gün ve zamana göre takılan atlara gelince, bunlar da, cuma günü "Sala vakti" doğan erkek çocuklara "Selâmi" aynı günde doğan kız çocuklarına bilhassa köylerde "Eyna", seker vakti doğan kızlara "Seher" Sali günü doğanlara erkekse "Salih" kız ise "Saliha" arife günü doğan kızlara "Arife" erkek çocuklarına "Arif" kadir gecesi doğan erkeklere "Kadir" kız çocuklarına da "Kadriye" atları takılmaktan ibarettir.

Uzun müddet çocuğu olmayan, yahut olup da yaşamayan ailelerin, doğan çocuklarına isim seçer ve verirler riayet ettikleri bazı an'aneler mevcuttur. Mezkur an'aneler hulâsatan şunlardan ibarettir :

Adres
Ankara caddesi, Çağaloğlu
yokuşu 27 No.
birinci kat hususi daire

ATSIZ MECMUA

Abone şartları
Türkiye için
Yıllığı 180 kuruş
altı aylığı 90 "
Yabancı memlekeler için
Yıllığı 1 dolar

Sayı: 7

ATSIZ MECMUA

Sayfa: 22

Çocuğu olmayan aileler yatırlardan dilek diler, bunlara kurban adar. Çocuk doğunca yaşına girmeden yatıra gider, adağını icra eder ve bunu oraya satar.

Bununla beraber, bazı yerlerde de "Satı taşı" mevcuttur. Bu taş ziyaret edilir. Ziyaretten sonra, dedenin himmetiyle çocuk olurmuş. İşte gerek adak ve gerek ziyaret suretiyle doğan çocuklara, kız olursa "Satı" erkek olursa "Satılmış" adı verilir.

Çocuğu olup da yaşamayan aileler, kezalik yukarıki an'aneyle göre hareket et-mekle beraber, aynı zamanda isimlerin delâlet ettiği manalardan da istiane ederler. Doğan çocuklarına "Dursun, Durmuş, Durak, Yaşar gibi atları takarlar.

Bir de, bilhassa köylerde, bir ailenin yekdiğerini takiben iki, üç kızı doğar ve dördüncü doğan çocuk da gene kız olursa, bu taktirde son kızın adı " Döndü " konulur .

Bu tesmiye de, kızın oğlana dönmesini temenniye matuftur. Binaenaleyh, bu isim verilmekle ondan sonra doğacak olan çocuk -ailenin arzusu veçhile-oğlan olurmuş.

Bu muhitte, atsız çocuk mevcut değildir. Her çocuğun muhakkak bir adı vardır. Bir çocuk ancak yirmi dört saat veya üç gün atsız kalabilir, badehu, bir isimle tevsim edilir. Yalnız -biz tesadüf edememekle beraber- Piç'lerin adı yokmuş, bu gibilere de, babası bilinmemesi dolayısıyla "kimden, kimdencik" diye bir isim takılmış [Mevlût H.] .

İsimler, bazan çocuğun aklı, ahlâk ve istikbali üzerinde, husulü temenni edilen, tesirlere göre de intihap olunur. Bu telâkkiye nazaran meselâ; çocuklar "okumuş olması" için "Zeki" "halûk olması" için "Mazlum, yavaş" gibi atlarla tevsim edildikleri gibi, kezalik bir çocuğun doktor veya mühendis olması için de ailesi komşu veya bildiklerinden bir doktor, mühendisin adını koyar. Bu son tevsim şekli de, çocuğun istikbalde bunlar gibi bir meslek sahibi olmasını te-

menniye matuftur. Halk arasında isimlerin anılması keyfiyeti de kayda şayandır. Bu meyanda, hayattaki dostların atları anılırken "Allah selâmet versin, ömrü uzun olsun" şayet vefat etmiş müslüman bir dostun ismi mevzubahis olursa o zaman "Allah rahmet eylesin, Mekânı cennet olsun" eğer bu dost bir Hristiyan ise bu taktirde "Toprağı bol olsun" denilir. Vefat etmiş bir düşman veya her hangi kötü bir şahıs ismi anıldığı vakitte "Hortlayasica, Süngü tebreşmesin" gibi bir tabir, ekseriyetle isim söylenmeden evvel ve adeta bir tekerleme kabilinden, dermeyen olunur.

Bir de; bir mecliste bir ölü ismi yadedilirken orada şayet ölü ile adaş bir kimse bulunursa o zaman "o yattıkça Allah sana ömür versin" denilmek usüldendir. Aksi taktirde, nezaketsizliğe hami, hatta fena bir fikre zahip olunur.

İsimler etrafında zikre şayan an'ane-ler-den biri de "at değiştirmek"tir. At değiştirmek; Firdevs, Melek, Huriye ve Kadriye gibi halk telâkisine göre "Büyük ve ağır isim" taşıyan bir çocuk veya mürahikin bu ismi "kaldıramaması, götürememesi" dolayısıyla bunun başka bir isme tebdil edilmesidir.

Tebdil keyfiyeti, ayrı bir merasime tâbi olup çocuğun ekseriyetle za'fı amîk veya aklî, asabi bir hastalığa duçar olması üzerine icra edilir. Bunun için; bir fırın yakılır, ekmek hamuru tutulur. Bu hamurdan biri çocuğun adıyla diğerleri de bilfarz - kız veya erkek olduğuna göre -Hasan, Hüseyin, Ayşe, Fatma gibi isimlerle tefrik edilen dört adet pide yapılır. Mezkûr pideler pişirilmek üzere fırına atılır. Bunlardan çocuğun ismini taşıyan pide kabarmayıp meselâ, Hasan veya Ayşe adı takılan pide daha çok kabarırsa derhal bu kabaran pidenin ismi o çocuğa konulur. Şu suretle evvelki ismin yaramadığı ve aynı zamanda çocuk için hangi adın daha muvafık olduğu da anlaşılır. Bu tebdilden sonra o çocuk veya mürahikte müptelâ olduğu hastalıktan kurtulmuş.

Adres
Ankara caddesi, Çağaloğlu
yokuşu 27 No.
birinci kat hususi daire

ATSIZ MECMUA

Abone şartları
Türkiye için
Yıllığı 180 kuruş
altı aylığı 90 "
Yabancı memleketter için
Yıllığı 1 dolar

Sayı: 7

ATSIZ MECMUA

Sayfa: 23

Sinop ve muhitinde bazı isimlerin telâffuz itibarıyla haiz oldukları hususiyet ve bu meyanda isimlerle alâkadar birkaç tabirâtı da bu bahse ilâveten kaydediyoruz.

Telâffuzî hususiyetler; "R" ile başlayan isimlerin evveline bir "E" ilâvesi; "I" "H" ile başlayan isimlerin iptidasındaki harflerin hafz veya tebdili, bir kısmının da ihtisar veya mahallî şiveye göre uydurulmuş olmasından ibarettir.

Birinci madde dahilinde Ercep-Irecep "Recep"
İremazan "Ramazan" Simail "İsma-

il" Seyin-Füseyn "Hüseyn" İrbam 'İbrahim Zaliye-Zalike "Zeliha" Fedime, Fadime, Fatış "Fatma" Mirtat "Mithat" Mamet "Mehmet" Mürfet "Mürüvvet" Amet "Ahmet" İyip "Eyüp" Aşık "Ayşe" Hatçik - Hatıç "Hatice" Hurik "Huriye" Halik "Salih" Gili "Gılman" başlıcalarını teşkil eder. İkinci kadro içinde de "adı, sanı batasıca, adıyla gelmek, adıyla çok yaşamak. Has veya Ezanadı, göbek adı. At koymak, at vermek, at takmak, adını komak, adaş, adını kaybetmek ile "adı çıktı dokuza inmez sekize" darbimeselini zikredebiliriz.

M. Şakir

Cemil Sena - Estetik 1 (İstanbul Kanaat Kütüphanesi); 300 Sayfa

San'at fikriyatı sahasında millî kütüphanemizin ne kadar fakir olduğu malûmdur.

Ziyaettin Fahri [1], Hasan Âli beylerin [2] doğrudan doğruya estetike ait pek küçük kitapları ile (Yrjö Hirn)den Hüseyin Cahit beyin tercüme ettiği "Sanayii Nefisein Menşeleri" [İstanbul 1925] nam eser, Mustafa Sekip beyin Bergson'un hadsî felsefesi ile temastaki bir iki makalesi gibi kuvvetli beş on mecmua yazısı, ve nihayet, lisanımıza tercüme edilen birkaç felsefî kitaptaki san'at sahifeleri — ezcümle İzzet beyin tercüme ettiği içtimaiyat kitabında içtimâî bediiyata temas eden son kısım — yegâne kütüphanemizi teşkil ediyordu. Bizzat tercüme ettiğim musiki bediiyatına ait birkaç makale bir kenara alınırsa, san'at müntesiplerimiz içinde kendi şubelerinin hususî bediiyatına ait garp neşriyatından iktibas ve tercüme yapanlarımız hiç görülmedi. Mimarî, musiki mecmualarımız bu yolda bakalım ne vakit neşriyat yapacaklar !

İşte, bu sırada çıkan muktedir fikirelerimizden

[1] Ziyaettin Fahri, Bediiyat, İstanbul 1927 [Devlet Matbaası].

[2] San'at Müsahebeleri. H. Âli, İst, 1923. [Devlet Matbaası].

Cemil Sena beyin kitabı, her şeyden evvel yoksuzluğu tenkit edici, mevzuun muteber kitabîyatını gösterici bir eserdir. Kitap, bir mektep manüeli değil, işin mebadisinî kavramış olanlara mahsustur; en canlı estetik maddelerini tevsie çalışan makalelerden mürekkeptir. Cemil boy, san'atla çok uğraşmış, onu bilfiil duymuş, çünkü şiirler yazmış bir san'atkârdır da... Onun için, eserine hâkim olan şahsî, spritualiste bir mana da vardır. Hususî san'at bediiyatı ile alâkadar olanlar da içinde bazı istifadelî tefsirler bulacaklardır.

Muhakkak bir surette kusur aramak ve göstermek lâzım gelirse şahsî bir kanaat olarak derim ki biraz fazlaca ilim spekülasyonu yapılmış [ki âlim için iyi, fakat artist için fazladır], pratik görüşlere az yer verilmiştir; meselâ, güzelin felsefesi üzerinde muvazeneyi bozacak derecede durulduğu halde, bir yaratıcı san'atkâr eserini ya-zarken ilham ve şuur menbaları ne kuvvette çalışıyorlar ve her san'at şubesinde aynı nispetleri saklıyorlar mı? Saniyen, tekevün, hayat şartları, gayeleri itibarıyla san'at şubeleri arasındaki benzeyiş veya ayniyet, ve tezat noktaları nelerdir? V.S... Çok temenni ederiz ki, Cemil Bey arkadaşımız, ikinci bir ciltte bu maddelere de

Adres
Ankara caddesi, Cağaloğlu
yokuşu 27 No.
birinci kat hususi daire

ATSIZ MECMUA

Abone şartları
Türkiye için
Yıllığı 180 kuruş
altı aylığı 90 "
Yabancı memlekeler için
Yıllığı 1 dolar

Sayı: 7

ATSIZ MECMUA

Sayfa: 24

dokunsun: san'at eserinin, el şakakta, parmaklar uzun saçların perişan kıvrımları arasında dolaşarak, mehtap veya bir çift güzel gözün sahar bakışları altında doğmadığını, umumî mektep malûmatının da bu işe yetmeyeceği, san'at eserlerinin tekâmül tarihi içinden geçerek, yapılmışları tekrarlamaktan mümkün merteye kaçınılarak, ve eskilere yeniler katarak, ancak orijinal icat şahsiyeti edinilebileceğini, ve teknik san'-atların icada tekaddüm eden uzun bir teknik tahsil devresi bulunduğunu anlatsın, içinde bulunduğumuz hazırlıkçı devirde ben ancak böyle bir estetik kitabının mefkûreci kıymetine inanacağım.

Bu küçük ve telâfisini ikinci bir ciltte görmek istediğimiz —bunu ricada ederiz— eksiklik bertaraf edilince, eser, fevkalâde bir hadîsdir. Eserin mefkuresi san'atkârı tefekküre alıştırmak arzusu olduğu görülüyor. Müellif her türlü teşekkür ve takdirlere hak kazanmıştır.

**Kösemihal Zade
Mahmut Ragıp**

Neşriyat

Tarih: Ahmet Refik, Mimar Sinan, Kanaat Kütüphanesi
İstanbul 1931; 72 a. 50 kş.

Çocuklara tarih kitapları serisi; Sokullu, Ahmet Halit
Kütüphanesi, İstanbul 1931; 44 s. 25 kş.

Aynı seri: Kaniye gazileri, Ahmet Halit Kütüphanesi,
İstanbul 1931, 72 s. 25 kş.

Halil Etem, Topkapı Sarayı, Kanaat Kütüphanesi,
İstanbul 1931, 61 s. 50 kş.

Zeyneloğlu Cihangir, Şirvanşahlar Yurdu, Cumhuriyet
Kütüphanesi, İstanbul 1931, 192 s. 75. kş.

İktisat: M. Belin — M. Ziya, Türkive iktisadî tarihi
hakkında tetkikler, Devlet matbaası, İstanbul 1931,
VIII + 309 s. 85 kş. Şevket Süreyya, Cihan
iktisadiyatında Türkiye, Millî iktisat ve taaarruf
cemiyeti An-kara 1931; 160 s. 150 kş.

Bir Ses

İKİ NAĞME

Genç şairlerimizden "İdris Ahmet" ve "Ziya İlhan" Beylerin bu küçük şiir kitabını tavsiye ederiz. Bu memlekete yabancı olan "Kızıl rüya" ların hasretini yazan "Enternasyonal" yani "vatansız" ve "milletsiz" naraları dinlemekten usananlar bu küçük kitabın yaprakları arasında bizim sevinçlerimizi, bizim elemelerimizi, bizim gururumuzu bulacaklar ve kuvvetli san'at parçalarına tesadüf edeceklerdir. Duygusunu ve zevkini yabancı san'atlara kiralamış olanları dinlemeden, yalnız kendi zevkiniz, kendi duygunuzla bu şiirleri okuyunuz, beğeneceksiniz.

Bize gür yollıyan okuyucularımıza teşekkür ederiz. Bunları sıraya koyduk: basacağız. Yalnız, bu şiirlerin sayısı çok ve mecmuamızın yaprakları az olduğu için